

OFFICIËLE OPENING KOMT DICHTERBIJ

Eerste scholen testen de expo van Tabloo

Op het einde van vorige zomer werd in Dessel het gloednieuwe bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo opgeleverd. Sindsdien is het Tabloo-team volop in de weer om alles te testen en in orde te brengen voor de officiële opening dit voorjaar.

“De oplevering van Tabloo kan je gerust een mijlpaal noemen voor het oppervlaktebergingsproject in Dessel”, steekt Sofie Lespoix, verantwoordelijke bezoekersonthaal, van wal. “Zo zijn er ondertussen toch al twintig jaar voorbijgegaan sinds STORA het eerste idee lanceerde voor wat Tabloo zou worden. We zijn dan ook heel blij met de oplevering van het gebouw. En natuurlijk ook met de expo, die toch wel de blikvanger van Tabloo is.”

In de expo stap je als het ware de onzichtbare wereld van radioactiviteit

binnen. “Gaandeweg ontdek je heel wat over radioactiviteit. En binnenkort ook over het onderzoek naar nucleaire toepassingen. Dat doe je op een interactieve manier via allerlei verrassende opstellingen. Wist je trouwens dat de expo mee tot stand kwam dankzij de inzet van tal van vrijwilligers? Zij hebben samen met de ontwerpers gezorgd voor dit prachtige resultaat. Dat maakt het verhaal van participatie alleen maar sterker en de expo heel uniek. We kunnen alle vrijwilligers dan ook niet genoeg bedanken voor hun inzet.”

Scenario's uittesten

De officiële opening is gepland voor dit voorjaar. Sofie Lespoix en haar collega's zijn dat moment volop aan het voorbereiden. En daar komt heel wat bij kijken.

“Mijn focus ligt momenteel op het organiseren van testbezoeken voor scholen en groepen”, zegt ze. “Be-doeling is om enerzijds technische kinderziektes – die zijn er altijd – weg te werken. Is de verlichting goed afgesteld? Doen de audiogidsen het zoals het moet? Werken de meer dan dertig opstellingen naar behoren?”

WIST JE DAT ...

Belgoproces enkele maanden geleden een grootschalige noodplanoefening hield samen met de Brandweer zone Kempen?

“Anderzijds willen we verschillend scenario's uitproberen. Het gaat voornamelijk over praktische zaken. Kiezen we voor kleine of grotere groepen? Geven we een korte inleiding voor het bezoek of geven we een plannetje mee? Begeleiden we de rondleiding deels of volledig met een gids? Hoeveel tijd voorzien we voor een bezoek? Starten de deelnemers allemaal samen en op dezelfde plaats?”

Verwondering troef

In totaal vinden er zo'n dertig gratis testbezoeken voor scholen en verenigingen plaats. Studenten van de Vrije Universiteit Brussel zullen peilen naar de tevredenheid van de bezoekers. Aan de leerkrachten wordt ook gevraagd om na het bezoek een vragenlijst in te vullen. “Zo komen

we te weten hoe de deelnemers hun bezoek ervaren. Dat moet ons in staat stellen om na de opening de beste formule voor elke groep aan te bieden”, weet Sofie Lespoix.

Tot nu toe zijn de reacties heel positief. “De leerkrachten en leerlingen zijn echt verwonderd over de expo. Ze ervaren de inhoud als heel verstaanbaar en kwaliteitsvol, terwijl ook de hedendaagse vormgeving in de smaak valt. De interactieve opstellingen dragen bij tot een unieke beleving. Vervelen doen de bezoekers zich niet, er is zoveel te zien en te doen. Dat doet natuurlijk plezier. We waren al overtuigd van de kracht van de expo en de eerste reacties van de bezoekersgroepen bevestigen dat. Het is nu volop uitkijken en toewerken naar de officiële opening!”

“De expo kwam mee tot stand dankzij de inzet van tal van vrijwilligers.”

SOFIE LESPOIX,
TABLOO

Tabloo opent dit voorjaar de deuren voor het grote publiek. Blijf op de hoogte via tabloo.com.

Een blik op de op maat gemaakte ophaalinstallatie.

RENOVATIEWERKEN HADES IN MOL AFGEROND

Ondergronds onderzoekslab weer volledig toegankelijk

Het ondergrondse laboratorium HADES in Mol kreeg een gloednieuwe ophaalinstallatie, een nieuw ophaalgebouw en een gerenoveerde toegangsschacht. Begin oktober vorig jaar werd het vernieuwde complex in gebruik genomen, na ongeveer een jaar van renovatiewerken en een intensieve testfase. Het lab is nu weer volledig toegankelijk voor bezoekers.

Het onderzoekslab HADES ligt 225 meter onder de grond in Mol, ten zuiden van het kanaal Bocholt-Herentals. NIRAS en onderzoekscentrum SCK CEN voeren er al veertig jaar toonaangevende studies uit naar de geologische berging van hoogradioactief en/of langlevend afval. Dat doen ze binnen EURIDICE, hun economisch samenwerkingsverband.

Oudste ter wereld

“HADES is het oudste en enige ondergrondse laboratorium ter wereld dat gebouwd werd in weinig verharde klei, met als doel onderzoek te doen naar de geologische berging van radioactief afval”, zegt Jan Rypens van EURIDICE. “De toegang die we recent lieten renoveren dateerde al van het begin van de jaren 1980. De renovatie was nodig om de bereikbaarheid van HADES ook in de toekomst te verzekeren.”

De oude ophaalinstallatie, de bijbehorende gebouwen en de noodladder werden verwijderd en de schacht werd volledig ontmanteld. In de plaats daarvan kwam er een op maat gemaakte ophaalinstallatie en een nieuw ophaalgebouw. Ook de schacht zelf werd grondig vernieuwd. NIRAS financierde de renovatiewerken.

“De werken startten in februari 2020 en duurden ongeveer een jaar. Daar-

na volgde een uitgebreide testfase voor de nieuwe ophaalinstallatie. Door het ontbreken van een wetgevend kader in eigen land werd die installatie gebouwd en gekeurd volgens de Duitse regelgeving. De keuring en alle andere tests namen samen ruim een half jaar in beslag.”

Veilig en uitvoerbaar

Begin oktober 2021 was de testfase achter de rug en werd het toegangscomplex weer in gebruik genomen. Sindsdien doet de schacht opnieuw dienst als nooduitgang en voor het vervoer van materiaal, personeel en technici die af en toe naar het lab afdalen, hebben weinig hinder ondervonden van de renovatie. Tijdens de werken ging het onderzoek in HADES gewoon door.

Jan Rypens: “In het lab vinden tal van grootschalige tests, technische demonstraties en experimenten plaats. Daarmee onderzoeken wetenschappers en ingenieurs of geologische berging in klei veilig, technisch haalbaar en betaalbaar is. De voorlopige resultaten tonen alvast aan van wel. Ze bevestigen dat berging in een diepe geologische laag een veilige en uitvoerbare oplossing kan zijn voor hoogactief en/of langlevend afval.”

MAATSCHAPPELIJK PROJECT

Het onderzoek in HADES onderbouwt het voorstel van NIRAS voor de eindbestemming van het hoogradioactieve en/of langlevende afval in ons land: geologische berging op Belgisch grondgebied. Het is nu aan de federale regering om een beslissing te nemen over dit voorstel.

Die eindbestemming moet niet alleen technisch en wetenschappelijk

op punt staan, ze moet ook kunnen rekenen op de steun van de samenleving. Daarom wenst NIRAS het besluitvormingsproces voor het langetermijnbeheer van hoogradioactief en/of langlevend afval te begeleiden via een participatief proces waarbij alle stakeholders betrokken worden. Iedereen zal zich moeten kunnen vinden in een dergelijk proces, dat meerdere generaties zal omspannen.

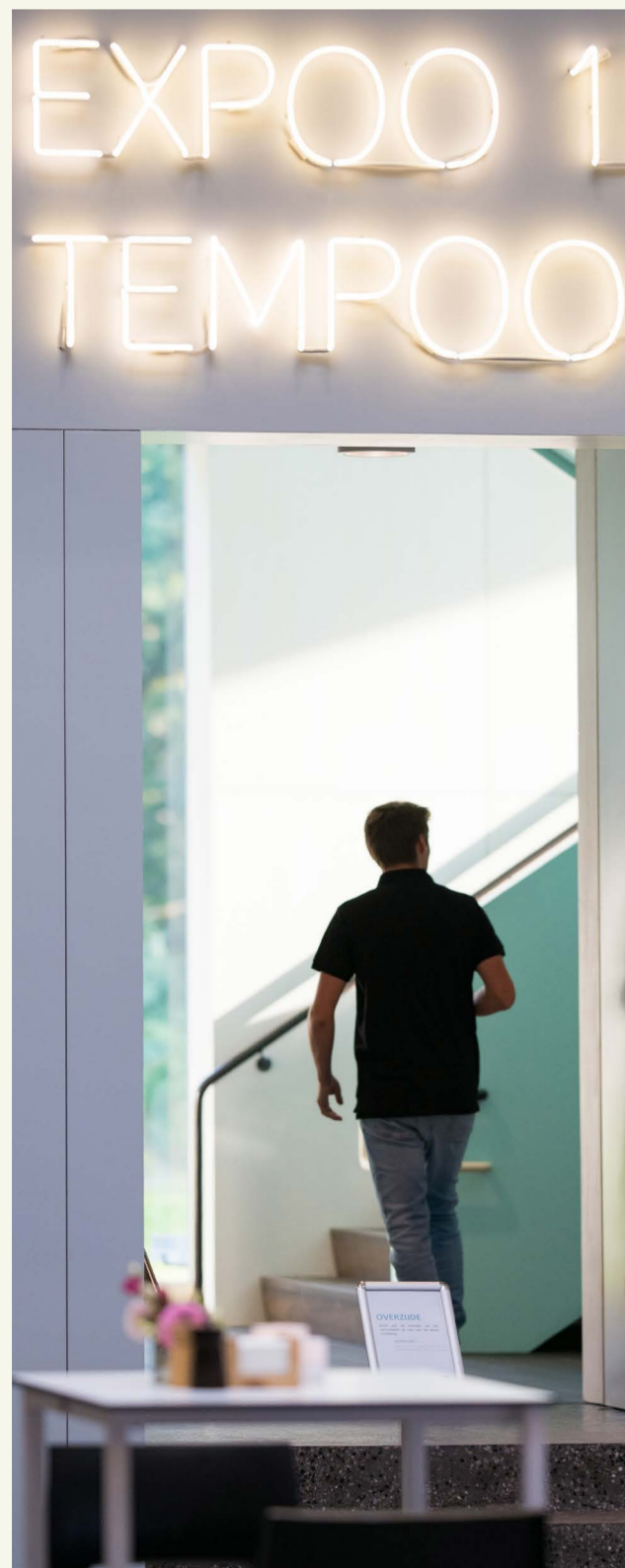
Symbool

“Je kan de renovatie zien als een symbool voor het hernieuwde engagement tussen NIRAS en SCK CEN”, zegt Jan Rypens. “Beide partijen spraken twee jaar geleden af om alvast tot 2045 te blijven samenwerken binnen EURIDICE. De algemeen directeurs van onze instellingen namen onlangs dan ook de tijd om de nieuwe ophaalinstallatie officieel in te huldigen met een afdaling naar het lab.”

“NIRAS en SCK CEN engageren zich om tot 2045 te blijven samenwerken in en rond HADES.”

JAN RYPENS,
EURIDICE

AVANT-PREMIÈRE TABLOO ZET VRIJWILLIGERS IN DE BLOEMETJES

Midden september vorig jaar verwelkomde Tabloo, het gloednieuwe bezoekers- en ontmoetingscentrum in Dessel, de eerste gasten. Tijdens die (covid-safe) avant-première werden de partnerschappen STORA (Dessel) en MONA (Mol) en de talrijke lokale vrijwilligers bedankt voor hun jarenlange inzet.

In zijn welkomtspeech benadrukte Marc Demarche, directeur-generaal van NIRAS, het belang van de unieke samenwerking achter Tabloo: “Tabloo is een mooi voorbeeld van een project dat naar een hoger niveau getild werd door er met velen aan te werken, elk vanuit zijn of haar invalshoek en expertise.” Na de speech volgde een film over de totstandkoming van Tabloo.

In het daaropvolgende panelgesprek namen Rudy Bosselaers (programmeur oppervlakteberging), Kris Van Dijck (burgemeester van Dessel) en Paul Rothier (ex-burgemeester van Mol, nu ondervoorzitter van MONA) de tijd om terug te blikken. Als laatste kwam architect Dirk Somers aan het woord. En toen was het tijd om met de vele vrijwilligers het glas te heffen, een hapje te eten en Tabloo te ontdekken.

De film over de totstandkoming van Tabloo kon op veel interesse rekenen.

▶ Scan de QR-code en bekijk de film over Tabloo >

NUCLEAIRE NOODPLANNING

Oefening met zonale brandweer is vlot verlopen

De regio Mol-Dessel telt verschillende nucleaire bedrijven. Om goed voorbereid te zijn op een mogelijk incident bij die bedrijven hebben ze elk een intern noodplan. De procedures in die plannen worden regelmatig ingeoefend. Ook door Belgoprocess. Daar vond enkele maanden geleden een oefening samen met de Brandweer zone Kempen plaats.

Tijdens de noodplanoefening werd een nucleair incident in scène gezet.

“Dankzij onze noodprocedures kunnen we als organisatie een eventueel incident snel het hoofd bieden.”

WIM VAN LAER,
BELGOPROCESS

Eind september vorig jaar organiseerde Belgoprocess een grootschalige noodplanoefening. Het doel: de procedures testen uit het noodplan van het bedrijf. Tijdens de oefening werd een nucleair incident in scène gezet. Een wagen reed in op een transportmiddel met vier afvalvaten, waarvan er eentje meteen in brand vloog. Terwijl een fictieve radioactieve rookpluim zich verspreidde in de omgeving zat de bestuurder van de wagen gekneld.

Alarm

“Als zo iets gebeurt, gaat er snel een alarm af”, zegt Robert Walthéry van de interne brandweerploeg van Belgoprocess. “Dat was ook tijdens de oefening zo. In de eerste

minuten na het ongeval werd onze bedrijfsbrandweer opgeroepen. Die besliste al gauw om de Brandweerzone Kempen te verwittigen. Tegelijkertijd begaven de mensen die zo’n incident moeten managen, onder andere ons crisisteam, zich naar het noodhoofdkwartier.”

Terwijl ze wachtte op de zonale brandweer, begon de bedrijfsbrandweer het afvalvat alvast te blussen. “Met schuim, niet met water, om de verspreiding van de ‘radioactieve besmetting’ te beperken. Zodra er geen besmetting meer kon vrijkomen, werd het gebluste vat in een ander, groter vat geplaatst. Na een korte briefing schoot ook de externe brandweerploeg in actie.

op basis van de informatie die wij aanleveren.”

“Bij een echt nucleair incident is het dus de overheid die de burgers informeert over wat ze moeten doen. Ons noodhoofdkwartier heeft een rechtstreekse videoverbinding met Brussel, zodat we snel informatie kunnen doorspelen. Tijdens de oefening in september moesten we bijvoorbeeld alles kunnen vertellen over de ‘besmette’ rookpluim: welke stoffen erin zaten, welke richting die uitging, ... Op basis daarvan kon het crisiscentrum beslissen welke maatregelen nodig waren.”

Wind in de rug

In totaal heeft de noodplanoefening ongeveer drie uur geduurd. Achteraf werden de interne noodprocedures geëvalueerd, en ook de samenwerking met de Brandweerzone Kempen en het Nationaal Crisiscentrum. “Daaruit kwamen enkele werkpunten naar voren,” zegt Robert Walthéry, “maar dat is natuurlijk de bedoeling van dit soort oefeningen. In het algemeen zijn we tevreden over de manier waarop alles is verlopen.”

Een van de werkpunten was de communicatie met de externe brandweer, met name over de richting vanwaaruit die zich naar het incident moet begeven. “Bij een echt nucleair ongeval moet je de wind in de rug hebben als je de site betreedt. Zo komt mogelijk besmette rook je niet tegemoet. Tijdens de oefening bleek dat de afspraken daarover niet helder waren. Daarom laten we de brandweer voortaan duidelijk weten via welke ingang ze moet binnenrijden.”

Veiligheid waarborgen

De noodplanoefening is maar een van de vele trainingen rond branden nucleaire veiligheid binnen Belgoprocess, zegt Wim Van Laer. “Een oefening zoals deze, met de zonale brandweer, organiseren we elk jaar. Onze eigen brandweertoeleefening maandelijks. Ze gaan ook elk jaar naar een opleidingscentrum voor bijscholing. Ook het crisisteam oefent maandelijks. Alle andere medewerkers volgen ieder jaar een cursus over de noodprocedures en om de drie jaar een over brandbestrijding.”

“Het doel van al die trainingen is om de paraatheid van onze mede-

werkers aan te scherpen, om een routine te creëren. Zo waarborgen we de veiligheid op onze sites en in de omgeving. In de eerste plaats doen we er uiteraard alles aan om incidenten te vermijden. Maar als er toch iets zou misgaan, dan zijn we er als organisatie op voorbereid een incident snel het hoofd te bieden. Dat heeft de oefening in september 2021 opnieuw aangetoond.”

“Er kwamen enkele werkpunten naar voren, maar dat is de bedoeling van dit soort oefeningen.”

ROBERT WALTHÉRY,
BELGOPROCESS

OPTIMALISATIE VAN DE NUCLEAIRE NOODPLANNING

Naast bedrijfsnoodplannen zoals dat van Belgoprocess, heeft ook de federale overheid een nucleair noodplan. Dat noodplan werd de afgelopen jaren geoptimaliseerd.

De optimalisatie van het federaal nucleair noodplan was een van de voorwaarden van de partnerschappen STORA en MONA om de oppervlaktebergingsinstallatie voor laag- en middelradioactief kortlevend afval op hun grondgebied te aanvaarden.

Samen met de partnerschappen zet NIRAS daarom in op initiatieven rond de nucleaire noodplanning in de regio. Een daarvan was de infocampagne ‘Veilig in 1-2-3’ in 2018. Daarin stonden drie ‘reflexmaatregelen’ centraal die je moet volgen bij een nucleair incident.

- 1. Ga naar binnen en blijf binnen.**
- 2. Sluit ramen en deuren en zet de ventilatie uit.**
- 3. Volg de instructies van de overheid op radio, televisie en internet.**

Daarnaast hebben NIRAS, STORA en MONA al regelmatig overleg met de bevoegde overheden over de optimalisatie van de nucleaire noodplanning. Dat zullen ze ook in de toekomst blijven doen.

WAAROM ONDERZOEK BELANGRIJK IS ÉN BLIJFT

Hoe zit het met de afvalvaten met gelvorming?

In 2013 werden afvalvaten met gelvormige uitloop ontdekt tijdens een routinecontrole in een opslaggebouw voor laagactief afval bij Belgoprocess. Hoe staat het vandaag met het onderzoek?

De zogenaamde gelvaten werden destijds verwerkt of 'geconditioneerd' in de kerncentrale van Doel vooraleer ze naar Belgoprocess overgebracht werden. Na de ontdekking van de gelvorming volgde een grondige inspectie. Daaruit bleek dat er op geen enkel moment gevaar was voor de medewerkers, de bevolking of de omgeving. Er werd meteen ook een eerste onderzoek naar de oorzaak opgestart. Dat wees uit dat de gelvorming werd veroorzaakt door een 'alkali-silicareactie', een chemische reactie in het beton dat het afval inkapselt.

Die conclusie werd bevestigd tijdens een uitgebreid onderzoek dat in 2020 afliep. "De bedoeling was om in detail te begrijpen waarom er gelvor-

ming optrad en wat de eigenschappen van deze gel zijn", zegt Cassandra Aricò van NIRAS. "We hebben de studie voorgesteld aan de Wetenschappelijke Raad voor Ioniserende Stralingen. Die reageerde tevreden op het gevoerde onderzoek."

Veiligheid op korte en lange termijn

"Het fenomeen goed begrijpen was de eerste stap", vertelt Cassandra Aricò. "Nu willen we zicht krijgen op hoe deze afvalvaten zullen evolueren. Daarvoor is verder onderzoek nodig. Zo willen we weten of de gelvorming zich verder zal zetten. Maar ook of de kans bestaat dat de vaten gaan zwellen of dat er scheurtjes ontstaan. Die twee fenomenen treden soms op in de civiele bouw-

kunde, bijvoorbeeld bij de bouw van bruggen, maar daar wordt een andere betonsamenstelling gebruikt dan voor de afvalvaten."

Sinds 2013 worden de afvalvaten continu opgevolgd via een inspectieprogramma. Hoewel er weinig verandering optreedt, zullen de vaten vanaf 2024 naar een nieuw opslaggebouw verhuizen (zie kader). Daar zullen ze indien nodig gedurende tientallen jaren veilig opgeslagen worden. "Dat neemt niet weg dat ook voor de langere termijn een oplossing nodig is", besluit Cassandra Aricò. "In het begin hebben we alle opties opengelaten, maar dankzij het gevoerde onderzoek kunnen we bepaalde pistes schrappen. We gaan nu de mogelijkheden die nog op tafel liggen bespreken met het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC). Na hun feedback werken we de opties verder uit, totdat we een aanvaardbare en veilige langetermijnoplossing gevonden hebben."

"Om te weten hoe de afvalvaten zullen evolueren, is het essentieel dat we het fenomeen goed begrijpen."

CASSANDRA ARICÒ,
NIRAS

NIEUW OPSLAGGEBOUW VOOR GELVATEN: BOUWWERKEN VORDEREN

Begin vorig jaar startte bij Belgoprocess in Dessel de bouw van een nieuw opslaggebouw. Daar zullen vanaf 2024 de vaten met laagactief afval opgeslagen worden die mogelijk een risico lopen op gelvorming.

"Sinds de start van de grondwerken in februari 2021 is de werf goed opgeschoten", vertelt projectleider Len Hodges van Belgoprocess. "Vorige lente werd de fundering van de opslaghal geplaatst: een stevige vloerplaat, die de dikke betonnen wanden en het dak van het gebouw moet kunnen dragen. Tegen de zomer stonden de eerste delen van de wanden overeind. Met behulp van een torenkraan werd ook al de kelder afgewerkt onder de technische ruimtes van het gebouw. Volgens de huidige planning zullen de betonnen wanden begin dit jaar klaar zijn, waarna de aannemer kan beginnen aan het dak."

"Het nieuwe gebouw (167X) wordt geen installatie zoals de andere", weet Len Hodges. "De vaten zullen er bijvoorbeeld niet in piramidevorm gestapeld worden, maar verticaal en per vier in metalen frames. Zo kunnen camera's, bevestigd aan de rolbrug, de vaten vanuit verschillende hoeken fotograferen. We zullen een afvalvat bovendien eenvoudig apart kunnen nemen als het van naderbij geïnspecteerd moet worden."

"Het is mijn taak om van Tabloo een bruisende ontmoetingsplek te maken"

Geert Sannen is al enkele jaren nauw betrokken bij het oppervlaktebergingsproject voor laag- en middelradioactief kortlevend afval. Tot voor kort was hij verantwoordelijk voor de organisatie van de inspraak en de participatie van de lokale bevolking in het project. Dit jaar start hij als coördinator in het gloednieuwe bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo.

Hoe bent u bij NIRAS terechtgekomen?

"In 2014 zochten ze bij NIRAS iemand om in nauwe samenwerking met de Desselaars en Mollenaars verschillende maatschappelijke projecten mee in goede banen te leiden. Denk aan de 3xG-studie, het bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo, het leer- en infopunt LIBRA ... Kortom, alle initiatieven die voortvloeiën uit het oppervlaktebergingsproject in Dessel en die toen vorm kregen."

"Het proces van overleg en samenwerking sprak me wel aan. Dus solliciteerde ik voor de job. Nu ik erop terugkijk, is het best gek dat ik vandaag veel met wetenschappers en ingenieurs samenwerk. Voordien was ik actief in de kunstensector, bij een vzw die projecten rond klank en muziek organiseert. Voor mij bewijst

dat vooral hoe veelzijdig en boeiend de activiteiten van NIRAS zijn."

Wat houdt uw job precies in?

"Tot voor kort was ik dus verantwoordelijk voor de organisatie van sociaal-economische meerwaardeprojecten binnen het oppervlaktebergingsproject voor laag- en middelactief kortlevend afval. Ook de inspraak en de participatie in het project begeleiden, behoorde tot mijn takenpakket. Die zijn immers noodzakelijk om het maatschappelijk draagvlak voor de berging in stand te houden. Daarnaast hield ik op de communicatiedienst mee over informatiekanalen up-to-date."

"Vanaf eind 2020 is mijn job zich meer gaan toespitsen op Tabloo hier in Dessel. Samen met een col-

lega zal ik instaan voor de volledige coördinatie van het centrum. Een hele uitdaging! Mijn opdracht is om van Tabloo een bruisende ontmoetingsplek te maken voor de inwoners van deze regio. Dat ik zo kan blijven samenwerken met onze lokale stakeholders is mooi meegenomen."

Wat vindt u het meest uitdagende aan uw werk?

"Momenteel is dat de voorbereiding van de opening van Tabloo, dit voorjaar. Daar komt erg veel bij kijken. Eigenlijk alles wat moet gebeuren om het centrum binnenkort te kunnen opstarten: van het maken van afspraken met de concessiehouder voor de bistro tot het plannen van de eerste evenementen."

"Ik doe dat uiteraard niet alleen. Tabloo is het resultaat van een knap staaltje van teamwork dat al jaren aan de gang is. Er is één constante: iedereen die eraan meewerkt, krijgt de Tabloo-microbe te pakken en wil er iets moois van maken."

Geert Sannen (NIRAS) zal samen met een collega instaan voor de coördinatie van het bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo in Dessel.

"Tabloo is het resultaat van een knap staaltje van teamwork. Iedereen die eraan meewerkt, krijgt de microbe te pakken en wil er iets moois van maken."

GEERT SANNEN,
NIRAS

Uit welke aspecten van uw job haalt u de meeste voldoening?

"Uit het teamwork dat ik net noemde. Mogen samenwerken met heel veel verschillende mensen geeft me energie. Het is ook fantastisch om de plannen van het gebouw en de expo waar we al jaren aan werken nu tot leven te zien komen. Het belangrijkste moment – wanneer de eerste echte bezoekers over de vloer komen – is nu in aantocht. Daar kijk ik naar uit!"

ACTIVITEITEN LIBRA KOMEN WEER OP GANG

Na een lange pauze door de coronacrisis organiseert het Leer- en Infopunt Beheer Radioactief Afval (LIBRA) dit academiejaar opnieuw activiteiten voor studenten uit de regio van Dessel en Mol. LIBRA werd in 2016 opgericht door NIRAS, de partnerschappen STORA en MONA en de hogeschool Thomas More Kempen. Sinds vorig jaar zet ook de KU Leuven Campus Geel mee zijn schouders onder het initiatief.

LIBRA heeft als doel om via projectwerk en studiedagen de jongeren uit de streek actiever te betrekken bij het beheer van radioactief afval. Het is een van de initiatieven die de kennis over het afvalbeheer verankeren in deze regio. Het zal meehelpen om de herinnering aan de oppervlaktebergingsinstallatie voor laag- en middelradioactief kortlevend afval in stand te houden.

Kennisclips

De eerste activiteiten gingen intussen van start.

Zo buigen studenten uit diverse studierichtingen zich vandaag over kennisclips: korte, informatieve filmpjes voor en door jongeren over thema's die aansluiten bij het beheer van radioactief afval. Zijn zulke clips de beste manier om jongeren te informeren? Of kan je hen beter op een andere manier bereiken? Die en andere vragen proberen de studenten elk vanuit hun eigen expertise te beantwoorden.

Deze lente zal er ook een nieuwe studiedag plaatsvinden. Die studiedagen waren de voorbije jaren altijd een succes. De studenten kunnen er deelnemen aan workshops, gastcolleges en discussiegroepen. Een interessante spreker nodigt hen dan uit om mee na te denken over de uitdagingen die het afvalbeheer met zich meebrengt. Sprekers die al in debat gingen met de studenten zijn Frank Deboosere (weerkundige) en Dirk Draulans (bioloog, journalist en tv-maker).

'REPORTERS VAN MORGEN': START VAN EEN JAARLIJKSE TRADITIE

Begin dit jaar opent het gloednieuwe bezoekerscentrum Tabloo de deuren voor scholen. Tegelijk starten we een nieuwe jaarlijkse traditie op met de lagere scholen uit Dessel en Mol: 'Reporters van morgen', een initiatief van NIRAS in samenwerking met de partnerschappen STORA (Dessel) en MONA (Mol).

Leerlingen van het zesde leerjaar gaan op zoek naar verhalen van oudere generaties, bijvoorbeeld van hun grootouders, en schrijven die neer. Het gaat om verhalen die de moeite zijn om te onthouden en door te geven.

Om hen te helpen, werd samen met de vzw Creatief Schrijven een lespakket voor in de klas ontwikkeld.

Bij het project hoort ook een feestelijke dag in Tabloo voor de leerlingen en hun geïnterviewden. Daar dragen de leerlingen hun verhaal over aan Tabloo. De verhalen zullen tientallen en zelfs honderden jaren lang bewaard worden, onder andere op speciaal chloorvrij papier. De werkgroep 'Levend geheugen', waarin vrijwilligers van de partnerschappen STORA en MONA zitten, neemt die taak op zich.

Het radioactieve afvalwater wordt ook nog gezuiverd via een proces van ultrafiltratie.

MIJLPAAL IN DE VERWERKING VAN HISTORISCH AFVAL

Begin september vorig jaar bereikte Belgoprocess een mijlpaal voor de verwerking van een lot historisch afval van radioactief besmet water, afkomstig van de voormalige opwerkingsfabriek Eurochemic. In een nieuwe zuiveringsinstallatie werden met succes de nitraten verwijderd uit de eerste 100 m³ van in totaal 550 m³ laagradioactief water. Het was geen vanzelfsprekende operatie: de bekende biologische techniek om nitraten uit water te zuiveren werd nog niet eerder toegepast op een radioactieve vloeistof.

Nitraten in grote hoeveelheden zijn schadelijk voor het milieu. In een waterzuiveringsinstallatie kunnen ze verwijderd worden via een biologisch proces. Daarbij eten bacteriën de nitraten op, waardoor er slib ontstaat. De ingenieurs van Belgoprocess zijn er samen met een externe partner dus in geslaagd dat proces te laten werken in radioactief afvalwater. Het slib is daardoor radioactief en wordt verder verwerkt in de CILVA-installatie op de site in Dessel.

Het afvalwater dat overblijft, moet vervolgens nog gezuiverd worden via een zogenaamde koude waterbehandeling en via ultrafiltratie. Als het daarna voldoet aan alle lozingsnormen kan het naar de Molse Nete. Op dat moment verschilt het niet meer van ander bedrijfswater. Volgens de huidige planning zal het hele afval van 550 m³ begin 2023 al die stappen doorlopen hebben, tot en met de lozing.